

N:o 24.

Af Herr P. Persson i Isie: Angående upphäfvande af kyrkomötets vetorätt.

De många bestämmelser, som finnas i vår för omkring tvåhundra år sedan utfärdade kyrkolag, äro flere af dessa, som hvarken presten eller andra i närvarande tid våga eller vilja efterleva. Att detta icke är nyttigt, allra minst för kyrkan eller lagens efterlefnad i allmänhet, torde vara tydligt. Och skulle någon prest i våra dagar taga sig det orådet före att till sina yttersta konsekvenser tyda nuvarande kyrkolag för att begagna sig af sin maktställning gent emot församlingen, så som nämnde lag i vissa fall tillåter; hvilket bråk, krångel och förargelse samt separation skulle och har icke blifvit följden häraf?

De förhoppningar något hvar haft om det allmänna kyrkomötet, att detta skulle taga initiativ i nödiga förändringar och förbättringar i kyrkolagen, hafva slagit fel; och med den vetorätt kyrkomötet nu eger gent emot Konung och Riksdag samt den ytterst konservativa tendens, som karakteriserar samma möte, hafva enskilde ledamöter inom Riksdagens Kamrar ej heller gerna velat komma med förslag i den rigtningen de önskade för att icke blifva blottställda och till äfventyrs äfven Riksdagen för ett afslag från kyrkomötets sida.

Kyrkomötes-institutionen med sin vetorätt har existerat tillräckligt länge för att visa, det denna vetorätt mera är till hinder än till gagn för en tidsenlig kyrkolagstiftning; och inses väl orsaken härtill är att söka i den långsamhet vid reformarbetet, som nödvändigt måste uppstå genom tre hvar för sig beslutande makter, och när dessutom den omständigheten tillkommer, att den ene ej höres oftare än hvar femte år och att i viktigare frågor utan tvifvel besluten komme att

blifva mer och mindre skiljaktiga, så inses lätt, att jemkningar der vid lag blifva svåra och någon gång omöjliga att åstadkomma, i synnerhet när något nytt skall sättas i stället för det gamla, trots detta gamla af alla partier kan vara utdömdt.

Det påståendet, som framhålles från ett och annat håll, att det skulle vara orätt mot presteståndet, som vilkorligt biföll den nya Riksdagsordningen, och att presterskapet komme att förlora den rätt, det förut haft vid kyrkolagstiftningen, om nu kyrkomötets vetorätt borttages. Häremot vill jag erinra om Regeringsformens 87 §, som på den tiden innehöll: »Riksens Ständer äga gemensamt med Konungen makt att stifta allmän Civil- och Criminal- samt Kyrkolag och att sådan förut stiftad Lag förändra och upphäfva. — — — — —

I alla dylika Lagfrågor skall tre Stånds mening utgöra Riksens Ständers beslut.»

Presteståndet hade således ingen vetorätt under de forna ständsriksdagarne, utom hvad som kunde vara af ren privilegimatur och som rörde endast deras löner, hvilka sedan blifvit reglerade för en tid af femtio år. Det är dessutom väl bekant, att presteståndets majoritet vid den nya Riksdagsordningens antagande icke fäst sig vid några villkor, det visar reservanternas antal, som, märkligt nog, öfversteg mer än hälften af de närvarande ledamöterna vid det ifrågavarande tillfället.

Upphävandet af kyrkomötets vetorätt kan ske på flera sätt, t. ex. från §§ 87, 88 och 114 i Regeringsformen utgå de orden, som röra allmänt kyrkomöte; eller på annat sätt, att § 87 mom. 2 Regeringsformen ändras så, att ordet *samtycke* utbytes mot ordet *utlåtande*; eller ock på sätt Konstitutions-Utskottet kan finna lämpligast i den antydda riktningen föreslå, dess rätt likmätigt enligt § 53 Regeringsformen och § 38 mom. 1 Riksdagsordningen.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställes vördsamt,

att Riksdagen för sin del måtte besluta, att »allmänna» kyrkomötets vetorätt blifver upphäfd.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles.

Stockholm den 27 Januari 1885.

Petter Persson.